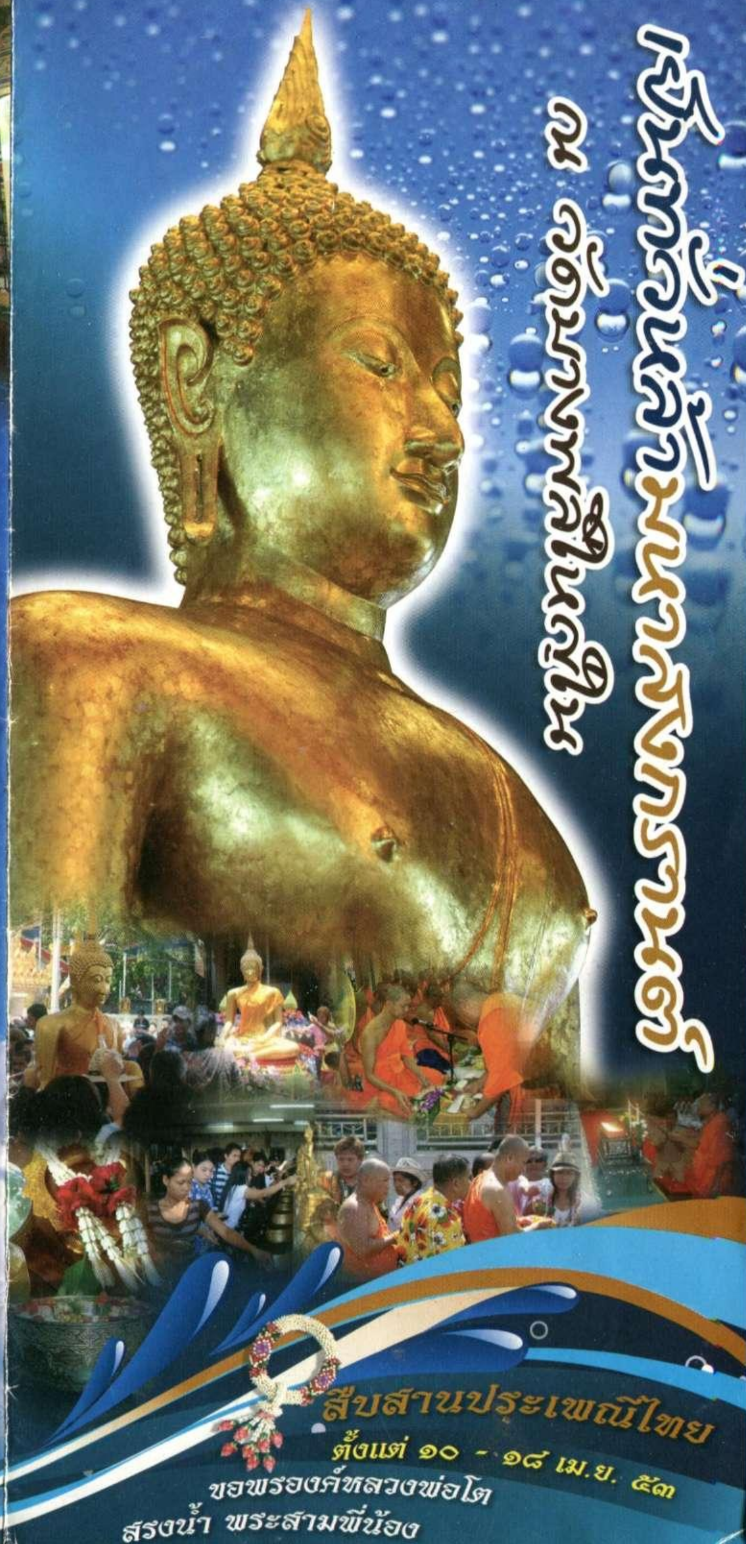
นางสงกรานต์ เป็นธิดาของท้าวกบิลพรหมหรือท้าวมหาสงกรานต์ **และเป็นนางฟ้าอยู่บนสรวงสวรรค์ชั้นจาตุมหาราช (สวรรค์ชั้นที่ ๑ ในทั้งหมด ๖ ชั้น)** ซึ่งมีหน้าที่ในการรับศีรษะของท้าวกบิลพรหมแห่รอบเขาพระสุเมรุในแต่ละรอบปี หรือในวันสงกรานต์นั้นเอง โดยมีเกณฑ์กำหนดที่ว่าวันสงกรานต์ คือวันที่ ๑๓ เมษายน ตรงกับวันใดก็ให้นาง-สงกรานต์ประจำวันนั้นเป็นผู้แห่นางสงกรานต์มีทั้งหมด ๗ องค์ ได้แก่

๑. นางทุงษะเทวีเป็นนางสงกรานต์ประจำวันอาทิตย์
๒. นางโคราคะเทวีเป็นนางสงกรานต์ประจำวันจันทร์
๓. นางรากษสเทวีเป็นนางสงกรานต์ประจำวันอังคาร
๔. นางมณฑาเทวีเป็นนางสงกรานต์ประจำวันพุธ
๕. นางกิริณีเทวีเป็นนางสงกรานต์ประจำวันพฤหัสบดี
๖. นางกิมิทาเทวีเป็นนางสงกรานต์ประจำวันศุกร์
๗. นางมโหธรเทวีเป็นนางสงกรานต์ประจำวันเสาร์

กิจกรรมวันสงกรานต์

วันที่	เวลา	กิจกรรม
๑๓-๑๕ เม.ย. ๕๓	๗.๐๐-๘,๐๐ น.	ทำบุญตักบาตร
๑๓-๑๔ เม.ย. ๕๓	๑๙.๐๐ น.	พิธีสวดพระอภิธรรม ทำบุญให้บรรพบุรุษ โดยนำโกศกระดูกร่วมพิธีที่วัด
๑๕ เม.ย. ๕๓	๑๓.๐๐ น.	• ขบวนแห่หลวงพ่อโตองค์จำลอง เพื่อให้พุทธศาสนิกชน สรงน้ำ ขอพรองค์หลวงพ่อโต อันศักดิ์สิทธิ์ • สรงน้ำพระสงฆ์
	๑๔.๐๐ น.	• ทำพิธีสวดมาติกาบังสุกุล

ณ วัดบางพลีใหญ่ใน

ประเพณีวันสงกรานต์

ประวัติ

วันสงกรานต์เป็นประเพณีการขึ้นปีใหม่ในประเทศแถบร้อน ซึ่งแตกต่างจากประเทศแถบหนาวดังที่กล่าวไว้ในเรื่องของวันปีใหม่ วันสงกรานต์มีทั้งหมด ๓ วันด้วยกัน ได้แก่ วันที่ ๑๓ เมษายน เป็นวันมหาสงกรานต์ หมายถึง ก้าวหรือย่างขึ้นครั้งใหญ่ คือ สงกรานต์ปี การที่พระอาทิตย์โคจรเข้าสู่ราศีเมษ วันที่ ๑๔ เมษายนเป็นเนา หมายถึง อยู่คือวันที่ถัดมาจากวันมหาสงกรานต์ ๑ วัน การที่พระอาทิตย์เข้ามาอยู่ในราศีเมษเรียบร้อยแล้ว และวันที่ ๑๕ เมษายน เป็นวันเถลิงศก หมายถึง วันขึ้นศกใหม่แต่ในส่วนของตำนานวันสงกรานต์รวมถึงประเพณีที่เกี่ยวข้องกับนางสงกรานต์นั้น มีหลักฐานปรากฏในหลักศิลาจารึกของวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามจะกล่าวพอสังเขปดังต่อไปนี้

ตำนานกำเนิดสงกรานต์

มีท่านเศรษฐีผู้หนึ่งไม่มีบุตรแต่ต้องการบุตรมาก ด้วยถูกนักเลงสุราที่บ้านใกล้กันนั้นกล่าวคำหยาบช้าต่อเศรษฐี ท่านเศรษฐีจึงกล่าวถามว่า **"เหตุใดท่านจึงกล่าวดูถูกเราผู้มีสมบัติมาก"** นักเลงสุราตอบกลับว่า **"ถึงแม้ท่านเป็นผู้มีสมบัติมาก แต่ท่านก็ไม่มีบุตร เมื่อเสียชีวิตแล้ว สมบัติเหล่านี้ก็สูญเปล่า เรานั้นมีบุตร ย่อมประเสริฐกว่า"** ท่านเศรษฐีจึงได้จัดพิธีบวงสรวงขอบุตรจากพระอาทิตย์ และพระจันทร์รอนานสามปีก็มิได้เกิดบุตร เมื่ออาทิตย์ยกขึ้นสู่ราศีเมษ ท่านเศรษฐีจึงพาบริวารไปบวงสรวงขอบุตรจากพระไทร พระไทรมีความเมตตาสงสารเศรษฐีผู้นี้จึงได้ขึ้นไปบนสวรรค์ทูลขอบุตรจากพระอินทร์ให้แก่เศรษฐีผู้นั้น พระอินทร์จึงให้ธรรมบาลกุมารเทวบุตรลงมาเกิดเป็นบุตรของท่านเศรษฐีตั้งชื่อว่า **"ธรรมบาลกุมาร"** ธรรมบาลกุมารนี้เป็นเด็กที่มีปัญญาเฉลียวฉลาดอย่างมาก เรียนรู้ไตรเทพจบเมื่ออายุ ๗ ขวบ อีกทั้งยังสามารถเรียนรู้ภาษานกได้อีกด้วยความดังกล่าวได้ล่วงรู้ถึงท้าวกบิลพรหม ท่านจึงต้องการที่จะทดสอบปัญญาของธรรมบาลกุมาร ท้าวกบิลพรหมจึงได้เสด็จลงมายังโลกมนุษย์ ถามปัญหาธรรมบาลกุมาร ๓ ข้อคือ

ข้อที่ ๑ เช้าราศีสถิตอยู่แห่งใด
ข้อที่ ๒ เที่ยงราศีสถิตอยู่แห่งใด
ข้อที่ ๓ ค่ำราศีสถิตอยู่แห่งใด

และตกลงกันว่า ถ้าธรรมบาลกุมารสามารถตอบปัญหา ๓ ข้อนี้ได้ ภายใน ๗ วัน จะตัดเศียรของตนบูชาธรรมบาลกุมาร แต่ถ้าธรรมบาลกุมารไม่สามารถตอบปัญหาได้ธรรมบาลกุมารต้องตัดศีรษะของตนบูชาท้าวกบิลพรหมเช่นกัน

เวลาล่วงเลยไปถึง ๖ วัน ธรรมบาลกุมารก็ยังไม่สามารถหาคำตอบได้ ด้วยความกลัวอาญาท้าวกบิลพรหมธรรมบาลกุมารจึงได้หนีไปแอบซ่อนอยู่ใต้ต้นตาลและบนต้นตาลนั้นมีนกอินทรี ๒ ตัว ผัวเมียทำรังอยู่นกอินทรีทั้งสองได้สนทนากันอยู่ในเรื่องการออกไปหากินในวันพรุ่งนี้ **"พรุ่งนี้เราจะไปหากินที่ไหนกันดี"** นกอินทรีตัวเมียถาม**"พรุ่งนี้เราไม่ต้องออกไปหากินไกลหรอกด้วยพรุ่งนี้ธรรมบาลกุมารจะต้องตัดศีรษะบูชาท้าวกบิลพรหม เนื่องจากตอบปัญหาไม่ได้"** นกอินทรีตัวผู้ตอบ**"น่าสงสารกุมารน้อยยิ่งนักท้าวกบิลพรหมก็ช่างถามปัญหาที่มนุษย์เกินจะตอบได้"** นกอินทรีตัวเมียรำพึงนกอินทรีรู้สึกหมั่นไส้นางนกอินทรีจึงได้บอกถึงคำตอบที่ท้าวกบิลพรหมถามธรรมบาลกุมารให้นางนกอินทรีได้รู้ **"ราศีแห่งมนุษย์นั้นจะสถิตอยู่ที่ร่างกายต่างวาระกัน คือ เวลาเช้าจะสถิตอยู่ที่หน้า มนุษย์จึงต้องล้างหน้า เวลาเที่ยงราศีสถิตอยู่ที่อก มนุษย์จึงต้องปะพรมน้ำที่หน้าอก และเวลาค่ำสถิตอยู่ที่เท้า มนุษย์จึงต้องล้างเท้า จึงจะพ้นอัปรีย์จัญไรทั้งปวง"** ธรรมบาลกุมารเมื่อได้ยินดังนั้นก็ได้จดจำคำตอบและนำไปบอกแก่ท้าวกบิลพรหม ท้าวกบิลพรหมจึงจำต้องตัดเศียรของตนบูชาธรรมบาลกุมาร แต่เศียรของท้าวกบิลพรหมมีพิษมาก คือ ถ้าตัดแล้วตั้งไว้บนแผ่นดิน แผ่นดินก็จะลุกเป็นไฟ ถ้าโยนขึ้นสู่ท้องฟ้าฝนก็จะตกไม่ถูกต้องตามฤดูกาลและถ้าทิ้งลงมหาสมุทรน้ำก็จะเหือดแห้ง ท้าวกบิลพรหมจึงรับสั่งเรียกธิดาทั้ง ๗ เพื่อให้นำเศียรของท้าวกบิลพรหมไปแห่ประทักษิณรอบเขาพระสุเมรุ ๖๐ นาที แล้วจึงนำไปเก็บไว้ในมณฑปถ้ำธุลีเขาไกรลาศ ครั้นครบกำหนด ๓๖๕ วัน (โลกสมมุติว่าเป็น ๑ ปี) เป็นสงกรานต์ ซึ่งหมายถึงขึ้นปีใหม่นั่นเอง นางสงกรานต์ก็จะต้องนำเศียรของท้าวกบิลพรหมแห่ประทักษิณรอบเขาพระสุเมรุเป็นประจำทุกปี

ร่วมกัน
สืบสานประเพณีไทย
ณ วัดบางพลีใหญ่ใน